

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 196/2012-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti L. a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. B. F., F, s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 123/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti L., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2011 doručená sťažnosť spoločnosti L., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 123/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v označenom konaní žalobou podanou okresnému súdu 14. júla 2010 domáhala proti Slovenskej republike, v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, náhrady „majetkovej škody a nemajetkovej ujmy“.

Podľa tvrdenia sťažovateľky okresný súd „doposiaľ nevykonal vo veci žiadny procesný úkon, ktorý by viedol k ochrane legitímnych práv sťažovateľa a to napriek tomu, že od podania návrhu uplynulo viac ako 14 mesiacov.

Vzhľadom k časovo enormnej stagnácii konania sa sťažovateľ rozhodol využiť svoje právo a... podal listom zo dňa 25. 07. 2011 sťažnosť na postup súdu smerujúcu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.“.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej okrem iného uviedla:

„Tvrdíme, že postupom porušovateľa došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez zjavných príčin, svojou nesystematickou prácou spôsobuje sťažovateľovi neprimerane veľké ťažkosti - obmedzuje jeho vlastnícke právo, pretože po dobu viac ako 14 mesiacov nie je schopný vyriešiť pretrvávajúci stav právnej neistoty.

Porušovateľ svojim postupom taktiež porušil a sústavne porušuje právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konanie súdu, k dnešnému dňu v trvaní viac ako 14 mesiacov, vo veci náhrady škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď sťažovateľ spolupracuje so súdom, v podanom návrhu označila všetky dôležité skutočnosti a podložila ich relevantnými dôkazmi, pričom doposiaľ nedošlo ani k prvému pojednávaniu a vôbec nie k rozhodnutiu, nemožno hodnotiť tak, že by garantovalo rozhodnutie o veci v primeranej lehote...

Tvrdíme, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, okresný súd prejednáva spor o náhradu škody a nemajetkovej ujmy relatívne vysokej výšky, ktorý je však adekvátne

skutkovo opísaný a podložený dôkazmi a je právne podrobne zdôvodnený. Uznávame, že predmetný spor nie je úplne právne a fakticky jednoduchý, avšak z vykonaných procesných úkonov súdu nie je možné vyvodit', že by sa súd s obsahom spisu doposiaľ oboznámil, pretože vo veci doposiaľ nebolo nariadené ani prvé pojednávanie. Máme za to, že prípadná skutková alebo právna zložitosť veci nemôže byť braná do úvahy, keďže na vznik, existenciu a dĺžku trvania prieťahov nemá doposiaľ žiadny vplyv. Správanie sťažovateľa v priebehu doterajšieho konania nemohlo v žiadnom prípade spôsobiť prieťahy. Naopak jeho aktívna súčinnosť podporuje skoré ukončenie konania. Posúdenie tretieho kritéria je spojené s vykonaním dokazovania v priebehu konania o ústavnej sťažnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky s využitím všetkých relevantných materiálov, najmä súdneho spisu okresného súdu.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo spoločnosti L., a. s..., B. ... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C/123/2010 porušené bolo.

2) Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C/123/2010 konal bez zbytočných prieťahov.

3) Spoločnosti L. a.s... B. ... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 700,- €..., ktoré je jej Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť spoločnosti L. a. s..., B. ... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu F, s. r. o..., a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstata námietok sťažovateľky spočíva v tvrdení, že v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 123/2010 je postup okresného súdu poznačený zbytočnými a neodôvodnenými

prieťahmi, v dôsledku čoho bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z vyžiadaného súdneho spisu na účely vyhodnotenia možného prijatia sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 12 C 123/2010:

Žalobou doručenou okresnému súdu 14. júla 2010 sa sťažovateľka domáhala voči odporkyni priznania náhrady škody z titulu nezákonného postupu Okresného súdu Topoľčany. Následne 3. augusta 2010 sťažovateľka v súvislosti so svojím návrhom predložila okresnému súdu dôkazový materiál.

Okresný súd 26. augusta 2010 vyzval sťažovateľku na odstránenie nedostatkov podania spočívajúcich v neúplnom označení odporkyne.

Sťažovateľka 30. augusta 2010 predložila ešte jednu kópiu už ňou 3. augusta 2010 predložených dôkazov a 22. septembra 2010 reagovala na výzvu okresného súdu z 26. augusta 2010. Dňa 21. októbra 2010 sťažovateľka predložila ako dôkaz dátový nosič kompletnou identifikáciou pohľadávok sťažovateľky, ktoré boli uplatnené návrhmi na začatie občianskeho súdneho konania spracovanými v elektronickej forme a o ktorých nebolo súdmi rozhodované.

Okresný súd uznesením z 28. októbra 2010 uložil odporkyni vyjadriť sa k návrhu sťažovateľky a 4. augusta 2011 nariadil pojednávanie na 21. október 2011.

V období od 8. augusta 2011 do 18. októbra 2011 bol súdny spis predložený predsedovi okresného súdu k sp. zn. Spr 2223/2011. Z tohto dôvodu nebolo včas expedované predvolanie na pojednávanie nariadené na 21. október 2011, preto okresný súd 18. októbra 2011 nariadil pojednávanie na 9. december 2011, na ktoré predvolával účastníkov konania 27. októbra 2011.

Odporkyňa sa 17. októbra 2011 vyjadrila k návrhu sťažovateľky.

Dňa 9. decembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľka založila do súdneho spisu svoje vyjadrenia a stanoviská; po vyjadreniach právneho zástupcu sťažovateľky a zástupcu odporkyne bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu

„oboznámenia sa so zloženými listinnými dôkazmi a podaniami N... N v lehote 10 dní doplní do spisu špecifikáciu žalobného návrhu, ktorú preukazuje pripojeným CD nosičom, ktorý sa súdu nepodarilo otvoriť s tým, že dodá nový bezchybný nosič vo dvoch kusoch, pričom jeden priamo doručí O a predloží dôkaz o doručení odpovede OS Topoľčany z 27. 7. 2006 SPR 1107/06 a O v lehote 10 dní dvojmo doručí súdu vyjadrenie predsedníčky OS Topoľčany, na ktoré poukazovala vo svojom vyjadrení.“

Odporkyňa predložila okresným súdom požadované doklady 14. decembra 2011.

Dňa 20. decembra 2011 sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na doplnenie dokazovania, ako aj ďalší dátový nosič a 22. decembra 2011 podala svoje vyjadrenie k otázke premlčania a k otázke konkretizácie nákladov a trov uplatňovaných ako súčasť náhrady hmotnej škody.

Okresný súd 12. januára 2012 vyzval sťažovateľku na preukázanie jej majetkových pomerov.

Odporkyňa 20. januára 2012 navrhla zložiť preddavok na trovy konania sťažovateľkou podľa § 141a Občianskeho súdneho poriadku.

Následne okresný súd uznesením zo 14. februára 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27. februára 2012, uložil sťažovateľke povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, a keďže tak sťažovateľka neurobila, okresný súd uznesením zo 7. mája 2012 konanie z tohto dôvodu zastavil (§ 141a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Toto rozhodnutie sťažovateľka 31. mája 2012 napadla odvolaním, ktoré okresný súd 12. júna 2012 doručoval odporkyni, aby sa k nemu vyjadrila, a 3. júla 2012 bol súdny spis predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie o tomto opravnom prostriedku.

1. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 146/06). Pojem zbytočné prieťahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy i čl. 6 ods. 1 dohovoru je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 42/01, I. ÚS 146/06).

Ako vyplýva z prehľadu procesných úkonov vykonaných vo veci, postup okresného súdu je poznačený ojedinelým prieťahom v trvaní 9 mesiacov (od 28. októbra 2010 do 4. augusta 2011). Inak je konanie plynulé a smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, teda také, ktoré napĺňa účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa zjavne nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedených skutočností a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie práv sťažovateľky zaručených v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Okrem uvedeného ústavný súd v súvislosti so sťažovateľkou podanou sťažnosťou na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu nad rámec poznamenáva, že ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti

tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala ústavnému súdu sťažnosť 28. septembra 2011, t. j. ani nie dva mesiace potom, ako 1. augusta 2011 (podanie z 25. júla 2011) podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, takže z tohto hľadiska sťažovateľka neposkytla okresnému súdu dostatočný časový priestor, aby v dôsledku využitia sťažnosti na prieťahy adresovanej predsedovi okresného súdu, ktorú považuje ústavný súd za účinný právny prostriedok ochrany označených práv, sám vo svojom postupe zjednal nápravu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva stanovisko, že sťažnosť sťažovateľky na prieťahy v konaní adresovaná predsedovi okresného súdu bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľky iba formálnym úkonom.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o prikázaní okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobôd sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2012